ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ

Рўйхатга олинди:
№БД 5510300-2.30
2021 йил "4" июн

Соғликни сақлаш вазирлиги
121-сонли буйруқ
2021 йил "4" июн

ЖАМОАТ САЛОМАТЛИГИ ВА СОҒЛИҚНИ САҚЛАШНИ ТАШКИЛ ЭТИШ. ЖАМОАТ САЛОМАТЛИГИ МОДУЛ ДАСТУРИ

Билим сохаси:	500000	-Соғликни сақлаш ва ижтимоий таъминот
Таълим сохаси:	510000	-Соғликни сақлаш
Таълим йўналишлари:	5510300	-Тиббий профилактика иши

Тошкент – 2021

Тузувчилар:

Худойқулова Г.К.	Тошкент тиббиёт академияси, Жамоат саломатлиги соғлиқни сақлашни ташкил этиш ва бошқариш кафедраси мудири, тиббиёт фанлари доктори
Каримбоев Ш.Д.	Тошкент тиббиёт академияси, Жамоат саломатлиги соғлиқни сақлашни ташкил этиш ва бошқариш кафедраси доценти
Абдурашитова Ш.А.	Тошкент тиббиёт академияси, Жамоат саломатлиги соғлиқни сақлашни ташкил этиш ва бошқариш кафедраси катта ўқитувчи
Муяссарова М.М.	Тошкент тиббиёт академияси, Жамоат саломатлиги соғлиқни сақлашни ташкил этиш ва бошқариш кафедраси катта ўқитувчи

Тақризчилар:

Эралиев У.Э.	ТТА Юқумли ва болалар юқумли касалликлари кафедраси катта ўқитувчиси, PhD.
Искандарова Ш.Т.	–ТошПТИ, Жамоат саломатлиги ва соғлиқни сақлашни бошқариш кафедраси мудири, тиббиёт фанлари доктори, профессор

Модул дастури Тошкент тиббиёт академиясида ишлаб чиқилди.

Модул дастури Тошкент тиббиёт академияси кенгашида кўриб чиқилган ва тавсия қилинган (2021 йил “26” майдаги “12”-сонли баённома).

Модул дастури Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги тиббиёт ва фармацевтика узлуксиз касбий таълими муассасаларароо Мувофиқлаштириш кенгашининг 2021 йил “13” апрелдаги 3-сонли баённомаси билан маъқулланган.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2021 йил “4” июндаги 121-сонли буйруғининг 1-иловаси билан модул дастури рўйҳати тасдиқланган.

1.Ўқув модулининг долзарблиги ва олий таълимдаги ўрни

Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг асосий мақсадларидан бири тиббиётда ҳар томонлама камол топган юксак маьнавиятли шахсни тарбиялаб етиштириш, уни илмий дунёқарашини шакллантиришдир.

Дастур Ўзбекистон Республикаси Олий тиббий таьлим давлат стандартлари, жамоат саломатлигини щрганиш усуллари ва услубларини шакллантиришдаги замонавий технологияларни ҳисобга олган ҳолда тузилган.

Жамоат саломатлиги модулидан модул дастури инсон саломатлигининг қонуниятлари аҳоли ва фуқаролар саломатлигини сақлаш, яьнада яхшилашни йўлларини ўргатади. Шу билан бирга инсонлар саломатлигига таъсир этувчи омилларга қарши курашиш ва ҳар бир аҳоли онгида тиббий фаолликни ривожлантириш, шунингдек касалликларга чалинмаслик йўлларини аҳоли онгига сингдириш тўғрисидаги қонуниятларни ўргатади.

2. Ўқув модулининг мақсади ва вазифалари

2.1. Модулнинг мақсади **-** талабаларга аҳоли орасида касалланиш, аҳолини ўртача умр давомийлигини узайтиришга қаратилган чора тадбирларни ўргатишдир. Ушбу модул асосида замонавий технологияларни қўллаган ҳолда, талабаларни инсониятни турли даврларида тиббиётни ривожлантириш масалалари ва қонунлари, аввалги даврлардаги буюк олимларнинг илмий меросларі Ўз.Р.СС ҳуқуқий асослари, ҳозирги замонда жамоат саломатлиги, биостатистикадаги замонавий технологияларини ўргатиш, назарий, амалий, услубий ва ташкилий билимларни ҳосил қилишдан иборат.

2. Модулнинг вазифалари:

- талабаларга назарий билимлар;
- жамоат саломатлиги модулини таҳлил қилиш усуллари билан таништириш;
- аҳоли саломатлигини баҳоловчи кўрсаткичларни ўрганиш;
- таҳлил қилиш;
- мониторинг каби ишларини тўғри ташкил этишни ўргатиш.

2.3. Модул бўйича талабаларнинг билим, кўникма ва малакаларига қўйиладиган талаблар:

3-семестр якунида:

Талаба:

- жамоат саломатлиги, унга таъсир этувчи хъавф омиллари;
- аҳоли саломатлигини сақлаш;

– мустаҳкамлаш ва қайта тиклашни таъминлайдиган тизими ***ҳақида тасаввурга эга бўлиши;***
– аҳолининг барча қатламларига бирламчи тиббий хизматни ташкил этишни;
– инсонни инсонга, жамиятга ва ташқи муҳитга нисбатан муносабатини тартибга солувчи бемор ва шифокор ўртасидаги этик ва ҳуқуқий меъёрларини;
– муассаса фаолиятини маркетинг бошқарувида иқтисодий ахборотларнинг аҳамиятини ***билиши ва улардан фойдалана олиши;***
– аҳоли саломатлиги, даволаш-профилактика ва санитария-эпидемиология муассасалари фаолиятининг асосий кўрсаткичларини таҳлил қилиш;
– таққосий баҳолаш;
– аҳолига даволаш-профилактика ёрдамини ташкил қилиш;
– меҳнат қобилиятини экспертиза қилиш ***малакаларига (шу жумладана амалий кўникмаларга) эга бўлиши керак.***

12-семестр якунида:

Талаба:

– ташкилий методик, бошқарув жараёнига баҳо бера оладиган, аҳолига бирламчи тиббий санитария ёрдамини ташкил этиш;
– назарий, илмий-амалий ва соғлиқни сақлашни режалаштириш;
– ташкил этиш бошқариш ва назорат қилиш асослари бўйича чора-тадбирлари, усуллари тўғрисида ***ҳақида тасаввурга эга бўлиши;***
– аҳолининг барча қатламларига бирламчи тиббий хизматни ташкил этишни;
– инсонни инсонга, жамиятга ва ташқи муҳитга нисбатан муносабатини тартибга солувчи бемор ва шифокор ўртасидаги этик ва ҳуқуқий меъёрларини;
– муассаса фаолиятини маркетинг бошқарувида иқтисодий ахборотларнинг аҳамияти;
– ахборотлар манбаларини танлаш ва уларни йиғиш;
– тиббий хизматлар бозорини шаклланиши ва унинг хусусиятлари;
– тиббий хизматлар бозорини бошқаришдаги давлатни ролини;
– тиббий муассасалар ва уларни бўлимларини бошқаришда менежмент ва маркетинг аҳамиятини;
– аҳоли саломатлигини сақлаш бўйича маҳаллий бошқарув органлари ва шифокорининг асосий вазифаларини***. билиши ва улардан фойдалана олиши;***

- аҳоли саломатлиги, даволаш-профилактика ва санитария-эпидемиология муассасалари фаолиятининг асосий кўрсаткичларини таҳлил қилиш;
- таққосий баҳолаш;
- аҳолига даволаш-профилактика ёрдамини ташкил қилиш;
- меҳнат қобилиятини экспертиза қилиш;
- соғлиқни сақлаш ва тиббий ёрдамнинг сифатини назорат қилишни;
- аҳолини гигиеник тарбиялаш ва соғлом турмуш тарзини шакллантириш ишларини ўтказиш;
- тиббий хизматларга бўлган талаб ва таклифни ўрганиш;
- тиббий муассасада мижозга қаратилган тиббий хизматни ташкил этиш;
- маркетинг тадқиқотлар олиб бориш;
- ходимларни бошқариш бўйича ***малакаларига (шу жумладана амалий кўникмаларга) эга бўлиши керак.***

3. Асосий қисм

3.1. Модулдаги маъруза машғулотлари мавзулари ва мазмуни,ташкил этиш бўйича умумий кўрсатма ва тавсиялар:

3-семестр:

1-мавзу. "Жамоат саломатлиги ва соғлиқни сақлашни ташкил этиш" модулига кириш. Тиббиёт статистикаси асослари.

"Жамоат саломатлиги ва соғлиқни сақлашни ташкил этиш" модул сифатида тиббиёт, гигиена ва жамият модуллари ичидаги ўрни. Республикада вахорижий давлатларда "Жамоат саломатлиги ва соғлиқни сақлашни ташкил этиш" модулининг шаклланиши ва ривожланиши. Бутун жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти (БЖССТ) таркиби, БЖССТнинг асосий йўналишлари, соғлиқни сақлашнинг турли масалаларини ечишда БЖССТ ўрни ва аҳамияти, Ўзбекистон Республикасини БЖССТ фаолиятида иштирок этиши. Замонавий босқичда соғлиқни сақлашни ташкил этиш.Ўзбекистон Республикаси аҳоли саломатлигини муҳофаза қилишнингқонунчилик асослари. Статистиканинг назарий асослари ва мазмуни. Генерал ва танлаб олинган мажмуалар ҳақида тушунча.Тиббий маълумотларга ишлов беришда асосий статистик усуллар. Статистик тадқиқот босқичлари. Мутлоқ, нисбий, ўртача миқдорлар, уларни тиббиётда қўлланилиши.

2-мавзу. Аҳоли орасида демографик жараёнларни ўрганиш усуллари. Аҳоли касалланиши ва уни ўрганиш усуллари, ижтимоий-тиббий қирралари

Демография, унинг тиббиётда ва соғлиқни сақлашдаги ўрни.Тиббий ижтимоий жиҳатлари. Демографик портлаш, кризис тушунчалари. Аҳоли ўсишининг

муаммолари. Оилани оқилона режалаштириш. Жисмоний ривожланиш - аҳоли саломатлигини кўрсаткичи сифатида. Жисмоний ривожланишни ўрганишнинг соғлиқни сақлашдаги аҳамияти. Жисмоний ривожланиншнинг маҳаллий ва регионал стандартлари. Жисмоний ва жинсий ривожланишнинг акселерацияси - ижтимоий-гигиеник муаммо сифатида.

Аҳолининг касалланишини ўрганишда давлат статистикасининг аҳамияти. Касалликлар, жароҳатлар ва ўлим сабабларининг таснифи. Аҳолини касалланишини ўрганишнинг усуллари ва услублари, касалланишни ўрганишда эксперт баҳолаш, аҳолини касалланиш сабабларини ўрганиш.Муҳим ноинфекцион касалликларнинг тиббий-ижтимоий аспектлари (юрак қон-томир касалликлари,онкопатология,травматизм).Асаб-руҳий касалликлар, алкоголизм,наркомания, токсикомания тиббий-ижтимоий муаммо сифатида.

9-семестр:

3-мавзу.Санитария эпидемиология хизматини ҳозирги босқичда ташкил қилиш асослари.

Санитария эпидемиология хизматини экология ва профилактикада тутган ўрни.Давлат санитария назорати тўғрисидаги қонун; аҳолига санитария-эпидемиология хизмати кўрсатишнинг асосий принциплари.Санитария-эпидемиология хизматининг фаолиятини ҳуқуқий асослари ва бошқариш тизими; Давлат санитария назорати Департаментини асосий вазифалари, бурчи ва ҳуқуқи.Соғлиқни сақлашни ихтисосслашган тармоғи ҳисобланган санитария-эпидемиология хизматини истиқборлли ривожлантириш.Огоҳлантирувчи ва жорий санитария назорати.

4-мавзу. Санитария органлари фаолиятини маъмурий-ҳуқуқий асослари.

Давлат санитария назоратини амалга оширувчи органлар. Ўз.Р.1992 йил 3 июлдаги “Давлат санитария назорати тўғрисидаги” қонуни; Ўз.Р.Президентининг 1998 йил 2 мартдаги “Санитария қонунчилигини бузганлиги учун жавобгарликни кўчайтириш тўғриси”даги фармони; Ўз.Р.ССВ 1998 йил 16 апрелдаги 135-сонли “Давлат санитария назорати самарадорлигини ошириш чоралари тўғрисида”ги буйруғи; Ўз.Р.ССВ 1999 йил 2 декабрдаги 710-сонли буйруғи; ДСЭНМ бошқа давлат органлари ва муассасалари билан ўзаро муносабати.ДСЭНМ ва уларни ходимларини ҳуқуқлари ва мажбуриятлари.

5-мавзу. Санитария эпидемиология хизматига раҳбарлик қилиш ва уни бошқариш.

ДСЭНМ бош шифокори ва таркибий бўлинмалар раҳбарлари фаолиятининг мазмуни, шакллари ва усуллари.Санитария эпидемиология хизматига раҳбарлик қилиш ва бошқариш тамойили; Санитария эпидемиология хизматини бошқариш органлари ва уларнинг вазифалари.

6-мавзу. Шифокорлар этикаси ва тиббиёт деонтологияси муаммоси.
Шифокорлар этикаси ва тиббиёт деонтологиясининг назарий қирралари. Тиббиёт этикаси бемор олдидаги, шахс ва жамият олдидаги бурч ҳақида. Шифокрлик сирлари, унинг юридик ва маънавий қирралари. Ижтимоий-хавфли касалликлар ҳолатида шифокорлик сирларининг масалалари. Шифокорлик хатоларининг деонтологик муаммолари. Ўз.Р.шифокорининг қасамёди.

3.2. ***Модулдаги амалий машғулотлар мавзулари, ташкил этиш бўйича умумий кўрсатма ва тавсиялар:***

3.2.1. Амалий машғулотларнинг мавзулар рўйҳати:

3-семестр:

1-мавзу. Жамоат саломатлиги ва соғлиқни сақлашни ташкил этиш модули, асосий вазифалари ва усуллари.

2-мавзу.Тиббиёт статистикаси ва унинг соғлиқни сақлашдаги аҳамияти, тиббиёт статистикаси турлари ва уни асосий вазифалари.

3-мавзу. Статистик тадқиқотларни ташкил этиш ва уни босқичлари**.**

4-мавзу. Нисбий миқдорлар ва уларни тиббиётда қўлланилиши.

5-мавзу.Ўртача миқдорлар, турлари ҳисоблаш усуллар, тиббиётда қўлланилиши.

6-мавзу. Статистик тадқиқот натижаларининг ишончлилик даражасини баҳолаш.

7-мавзу. График тасвирлар ва уларнинг қўлланилиши**.**

8-мавзу. Корреляция коэффициенти, уни баҳолаш усуллари, статистик таҳлил этишда қўлланилиши.

9-мавзу. Динамик қаторлар, турлари, кўрсаткичлари ва статистик таҳлил этишда қўлланилиши.

10-мавзу. Стандартлаштириш, стандартлаштирилган кўрсаткичиларининг аҳамияти, уларни ҳисоблаш.

11-мавзу. Аҳоли орасида демографик жараён ва уни ўрганиш**.**

12-мавзу. Демографик кўрсаткичлар ва уларни таҳлил қилиш.

13-мавзу.Аҳолининг жисмоний ривожланиши ва уни ўрганиш усуллари**.**

13-мавзу.Аҳоли касалланишини ўрганиш усуллари.

14-мавзу.Аҳоли касалланиши кўрсаткичлари ва уларни таҳлил қилиш.

15-мавзу. Ногиронлик аҳоли саломатлигини баҳолашдаги ўрни.

16-мавзу. Ногиронлик кўрсаткичлари ва уларни таҳлил қилиш.

9-семестр:

17-мавзу. Давлат Санитария Эпидемиология назорат марказлари ишини ташкил қилиш.

18-мавзу.Санитария эпидемиология хизматининг ҳуқуқий асослари.

19-мавзу. Давлат Санитария Эпидемиология марказлари фаолиятини режалаштириш.

20-мавзу.Соғломлаштириш чора-тадбирларини ягона комплекс режаси.

21-мавзу. Давлат санитария эпидемиология назорат марказининг фаолиятини таҳлил қилиш.

22-мавзу.Ноинфекцион касалликлар эпидемиологиясига кириш.

23-мавзу. Соғлиқни сақлаш тизимида Бирламчи тиббий-санитария ёрдамини ташкил этиш.

24-мавзу.Шаҳар аҳолисига тиббий хизматни ташкил қилиш.

25-мавзу.Қишлолқ ахолисига тиббий ёрдамни ташкил этиш. ҚОП ва ҚВП иш фаолиятини ташкил қилиш.

10-семестр:

26-мавзу.. Шошилинч тиббий хизмат ва ихтисослаштирилган марказлар **фаолияти.** Тез тиббий ёрдам станциялари иш фаолиятининг мазмуни

27-мавзу.. Меҳнат қобилиятини врачлик экспертизасини ташкил этиш

28- мавзу. Оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш

3.2.2. Амалий (семинар, лаборатория) машғулотларини ташкил этиш бўйича умумий кўрсатма ва тавсиялар:

Амалий машғулотлар мультимедиа қурилмалари билан жиҳозланган аудиторияда бир академик гуруҳга бир ўқитувчи томонидан ўтказилади.

Амалий машғулотларни ўтказишда қўйидаги дидактик тамойилларга амал қилинади:

- Амалий машғулотларни мақсадини аниқ белгилаб олиш;

-Ўқитувчининг инновацион педагогик фаолияти бўйича билимларни чуқурлаштириш имкониятларига талабаларда қизиқиш уйғотиш;

-Талабада натижани мустақил равишда қўлга киритиш имкониятини таъминлаш;

- Талабани назарий-услубий жиҳатдан тайёрлаш ва ҳ.к.

3.2.3. Модулни ўқитиш давомида эгалланадиган амалий кўникмалар ва компетенциялар

Модул давомида талабалар инсон саломатлиги ва унга таъсир этувчи омилларни ўрганиш ва бартараф этиш чора тадбирларини ишлаб чиқиш. Талабалар томонидан Жамоат саломатлиги модули модулида олган билимларини таҳлил қилиш кўникмаларига эга бўлиши:

Модул давомида эгалланадиган амалий кўникмалар руйхати:

1. Аҳоли саломатлиги, даволаш-профилактика ва санитария-эпидемиология муассасалари фаолиятининг асосий кўрсаткичларини таҳлил қилиш, уларни таққосий баҳолаш;
2. Аҳолига даволаш-профилактика ёрдамини ташкил қилиш;
1. 3.Меҳнат қобилиятини экспертиза қилишни;
2. Соғлиқни сақлаш ва тиббий ёрдамнинг сифатини назорат қилишни;
3. Аҳолини гигиеник тарбиялаш ва соғлом турмуш тарзини шакллантириш ишларини ўтказиш;
4. 6.Санитария эпидемиология хизматини маъмурий ҳуқуқий асосларини ўрганиш.
5. 7.ДСЭНМни ҳисобга олиш оператив ҳужжатларини ўрганиш.
6. 8.СЭХ таркибий қамровли режасини тузиш ва уни ўрганиш.
7. 9.СЭХ га раҳбарлик қилиш ва уни бошқариш усулларини ўрганиш.
8. Талабалар жамоат саломатлигини муҳофаза қилиш соҳасида замонавий ютуқларга асосланган ҳолда Жамоат саломатлиги модулини ўрганиб, аҳоли орасида саломатликни мустаҳкмлаш борасидаги билимларни тадбиқ этиб, бошқа модулларни ўрганишда, шунингдек келгусида олинган билимларини шифокорлик касбий фаолиятида қўллай олишлари керак.
9. Соғлом турмуш тарзини шакллантириш, касалликлар келиб чиқишини ва тарқалишини олдини олиш;
10. Касалликларнинг эрта диагностикаси, келиб чиқиш сабаблари ва шароитларини аниқлаш, уларни бартараф этиш;
11. Атроф-муҳитнинг инсон соғлигига зарарли таъсирини бартараф этишга қаратилган комплекс тадбирларни амалга ошириш;
12. Профилактик тиббий кўриклар ўтказиш, соғлом ва сурункали касалликлари бўлган аҳолини диспансеризацияси ва диспансер кузатишни амалга оширишга тайёр бўлиш;
13. Аҳоли соғлиғи тўғрисидаги маълумотларни ижтимоий-гигиеник усулларни қўллаган ҳолда йиғиш ва тиббий статистик таҳлил қилиш;
14. Аҳоли, беморлар ва уларнинг оила аъзоларида ўзи ва атрофдагиларнинг соғлигини сақлаш ва мустаҳкамлашга қаратилган мотивацияга тайёргарлик;
15. Тиббий муассасалар ва уларнинг структур тузилмаларида фуқаролар соғлиғини сақлашни ташкиллаштириш ва бошқариш тамойилларини қўллаш;

16. Асосий тиббий статистик кўрсаткичларни қўллаган ҳолда тиббий ёрдам кўрсатиш сифатига баҳо беришга тайёргарлик;

Талабалар жамоат саломатлигини муҳофаза қилиш соҳасида замонавий ютуқларга асосланган ҳолда Жамоат саломатлиги модулини ўрганиб, аҳоли орасида саломатликни мустаҳкмлаш борасидаги билимларни тадбиқ этиб, бошқа модулларни ўрганишда, шунингдек келгусида олинган билимларини шифокорлик касбий фаолиятида қўллай олишлари керак.

Модул давомида эгалланадиган компетенциялар (номи, коди) рўйхати:

УК-1[1]. Абстракт фикрлаш, ходисаларни таҳлил ва синтез қилиш қобилиятига эга бўлиш;

УК-4. Ўз-ўзини ривожлантиришга, англашга, ўқишга, ижодий салоҳиятдан фойдаланишга тайёрлик;

УКК-1[2]. Касбий фаолиятнинг стандарт вазифаларини ахборот, библиографик манбалар, биотиббиёт терминологияси, ахборот-коммуникация технологиялари ва ахборот хавфсизлигининг асосий талабларини ҳисобга олган ҳолда ҳал қилишга тайёрлик;

УКК-4. Касбий хатоларнинг олдини олиш учун ўз фаолияти натижаларини таҳлил қилиш қобилияти;

КК-21[3]. Илмий тадқиқотларда иштирок этиш қобилияти.

Модул давомида ўқув (клиник) амалиётни ташкил этиш бўйича умумий кўрсатма ва тавсиялар:

Талабаларнинг ўқув амалиёти ўқув хоналарда ўтказилади. Амалий кўникмаларга ўргатиш жараёни батафсил режа асосида олиб борилади.

-талабалар аҳоли саломатлигини сақлаш ва мустаҳкамлашга оид ёндошувларни аҳамиятини ва уларни аҳолига етказиш усулларини ўрганиш;

- соғлом турмуш тарзини тарғибот қилиш ва уни оммага етказиш;

- аҳолининг саломатлиги ҳолати борасида олиб борилаётган ишларни мониторинг ва таҳлил қилишни билишлари керак;

- мақсадли гуруҳларда иш олиб бориш тартиби.

Услубий қўлланмасида касбий йўриқномалар батафсил ёритилган, ўқув хонасида схема кўринишида осиб қўйилган. Ўқитувчи назорат қилади ва керак бўлганида талабалар ишидаги хатоликларни тўғрилаб боради. Талаба, унинг

[1] УК – умумий компетенция
[2] УКК – умумий касбий компетенция
[3] КК – касбий компетенция

хатоси нимада эканлигини, ўқитувчига ва бошқа талабаларга тушунтириб беради. Амалий машғулотга фаол ёндошув шунда шунда акс этади.

Машғулот сўнггида ўқитувчи ҳар бир талабани амалий кўникмани ўзлаштирганлик даражасини баҳолайди.

4.Мустақил таълим ва мустақил ишлар, ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар.

4.1. Тавсия этилаётган мустақил ишларнинг мавзулар рўйҳати:

3-семестр:

1. Жамоат саломатлиги ва соғликни саклашни ташкил этиш модулнинг ўрни, асосий компонентлари.
2. Тиббиёт статистика, унинг соғлиқни сақлашдаги аҳамияти, тиббиёт статистикаси турлари ва уларнинг асосий вазифалари.
3. Статистика тадкикотлар ташкил этиш ва унинг боскичлари.
4. Нисбий миқдорлар, уларнинг тиббиётда қўлланилиши.
5. Ўртача миқдорлар, турлари, ҳисоблаш усуллари, тиббиётда қўлланилиши.
6. Статистик тадқиқот натижаларининг ишончлик даражасини баҳолаш.
7. График тасвирлар, уларнинг қўлланилиши.
8. Корреляция коэффициенти, унинг баҳолаш усуллари, статистик таҳлил этишда қўлланилиши.
9. Динамик қаторлар, турлари, кўрсаткичлари, статистик таҳлил этишда қўлланилиши.
10. Стандартлаштириш, стандартлаштирилган кўрсаткичларининг аҳамияти, уларни ҳисоблаш.
11. Аҳоли орасида демографик жараён ва демографик кўрсаткичларни ҳисоблаш усуллари.
12. Аҳолининг жисмоний ривожланиши ва унинг ўрганиш усуллари.
13. Аҳоли касалланишлари кўрсаткичлари ва уларни ҳисоблаш. Халқаро касалликлар таснифи.
14. Ногиронлик кўрсаткичлари ва уларни ҳисоблаш усуллари. Аҳоли саломатлигини баҳолашда ногиронлик кўрсаткичларининг ўрни.

9-10 семестр:

15. Ижтимоий-гигиеник аҳамиятга эга бўлган касалликларни ўрганиш, уларни камайтириш борасида УАШнинг роли. Ўзбекистонда кўп учрайдиган юқумли бўлмаган касалликларни эпидемиологиясини ўрганиш ва уларни таҳлил қилиш.

16. Эпидемиологик тадқиқотлар турлари, босқичлари. Ретроспектив эпидемиологик таҳлил ва унинг НИК мониторингидаги роли. Далилларга асосланган тиббиёт.
17. Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш асослари. Асосий принциплари, вазифалари. Соғлиқни сақлаш тизимидаги асосий қонун ва меёрий ҳужжатлари.
18. Бирламчи тиббий-санитария ёрдами. Амбулатория-поликлиника муассасаларининг иш фаолиятини ташкил қилиш. УАШ ишини ташкил қилиш, УАШ асосий вазифалари, иш фаолиятини таҳлили. Диспасеризация.
19. Шахар аҳолисига тиббий хизматни ташкил қилиш. Оилавий поликликанинг иш фаолияти, асосий вазифалари, иш усули, ҳисобий ва ҳисобот ҳужжатларни юритиш хуссусиятлари.
20. Қишлоқ аҳолисига тиббий хизматни ташкил қилиш. ҚОП ва ҚВП иш фаолияти, асосий вазифалари, ҳисобий ва ҳисобот ҳужжатларни юритиш хусусиятлари.
21. Ойлавий поликлиника, КОП ва КВП иш фаолиятининг асосий кўрсаткичларини ҳисоблаш ва таҳлил қилиш усуллари.
22. Стационар муассасаларининг иш фаолиятини ташкил қилиш. Стационар иш фаолиятининг асосий кўрсаткичларини ҳисоблаш ва таҳлил қилиш усуллари.
23. Шошилинч тиббий хизмат ва ихтисослаштирилган марказлар фаолияти. Тез тиббий ёрдам станцияларининг иш фаолиятининг мазмуни, асосий вазифалари, иш фаолиятини таҳлили.
24. Саноат қорхоналари ишчиларига тиббий ёрдам кўрсатишни ташкил қилиш. Иш фаолиятини баҳолаш ва таҳлил қилиш.
25. Аёлларга тиббий хизмат кўрсатувчи муассасаларининг иш фаолиятини ташкил қилиш, баҳолаш ва таҳлил қилишда қўлланиладиган кўрсаткичлар.
26. Болаларга тиббий хизмат кўрсатувчи муассасаларининг иш фаолиятини ташкил қилиш. Болалар саломатлигини баҳолайдиган кўрсаткичлар, уларни ҳисоблаш ва таҳлил қилиш усуллари.
27. Вақтинчалик меҳнат қобилиятини экспертиза қилиш ва ўтқазиш қоидалари. ВКК ишини ташкил қилиш ва вазифалари. Касаллик варақасини тўлдириш ва бериш қоидалари.Тиббий-ижтимоий экспертиза. Ногиронлик, уни белгилаш критериялари, реабилитация муаммолари.
28. Аҳолига санитария-эпидемиология хизматини ташкил этиш. Аҳолини гигиеник ўқитиш ва тарбиялашда УАШнинг роли.
29. Валеология асослари. Соғлик ва касалликнинг ижтимоий аҳамияти.

30. Соғлом турмуш тарзи ва унинг саломатликни шакллантиришдаги аҳамияти. СТТ шакллантириш тамойиллари, стандартлар ва алгоритмлари. УАШнинг мақсадли гурухларда иш олиб бориш стандартлари.
31. СТТШ бўйича аҳолига ахборот етқазиш усуллари, олиб борилган ишларни мониторинг қилиш ва баҳолаш.
32. Шифокор этикаси ва деонтологияси. Шахслараро мулоқот. Нотиқлик санъати, омма олдида чиқиш кўникмаси.

4.2. Тавсия этилаётган мустақил ишларнинг шакллари:

– аҳоли орасида касалликларни олдини олиш бўйича сухбат ва маърузаларни ўтказиш;
– берилган мавзу бўйича ахборот (реферат) тайёрлаш;
– модулнинг (модулнинг) бўлимлари ёки мавзулари устида махсус ёки илмий адабиётлар (монографиялар, мақолалар) бўйича ишлаш ва маърузалар қилиш;
– моделлар ясаш, кроссвордлар тузиш, органайзерлар тузиш ва ҳ.к.

4.3.Мустақил таълим ва мустақил ишларни ташкил этиш бўйича умумий кўрсатма ва тавсиялар:

Модул *(модул номи)* бўйича мустақил иш аудитория ва аудиториядан ташқари ўтказилади.

Талаба мустақил ишини ташкил этишда қўйидаги шакллардан фойдаланилади:

–аҳоли орасида санитар оқартув ишларни сухбат ва маърузаларни ўтказиш;

–айрим назарий мавзуларни ўқув адабиётлари ёрдамида мустақил ўзлаштириб; тақдимотлар тайёрлаш;

–берилган мавзу бўйича ахборот (реферат) тайёрлаш;

– модулнинг (модулнинг) бўлимлари ёки мавзулари устида махсус ёки илмий адабиётлар (монографиялар, мақолалар) бўйича ишлаш ва маърузалар қилиш;

–моделлар ясаш, кроссвордлар тузиш, органайзерлар тузиш ва ҳ.к.

Жамоат саломатли модули бўйича курс иши ўқув режада кўзда тутилмаган.

Модул бўйича талабалар билимини назорат қилиш турлари ва баҳолаш мезонлари

Жамоат саломатлиги модули бўйича баҳолаш мезонлари ҳақидаги маълумот модул бўйича биринчи машғулотда талабаларга эълон қилинади.

Талабаларнинг модул бўйича ўзлаштириш даражасининг Давлат таълим стандартларига мувофиқлигини таъминлаш учун қуйидаги назорат турлари ўтказилади:

- жорий назорат (ЖН);
- оралиқ назорат (ОН);
- синов.

Модулга ажратилган 5,0 кредитни талаба ЖН давомида йиғади.

ЖОРИЙ НАЗОРАТ (ЖН)

ЖНда талабанинг модулни мавзулари бўйича билим ва амалий кўникма даражасини аниқлаш ва баҳолаб бориш кўзда тутилади. Жамоат саломатлиги модули бўйича ЖН оғзаки, ўргатувчи-назорат тарқатма материаллари билан ишлаш, вазиятли масалалар ишлаш маълумотларни ўрганиш ва уй вазифаларни текшириш ва шу каби бошқа шаклларда ўтказилиши мумкин.

Баҳолашда талабанинг билим даражаси, амалий машғулот материалларини ўзлаштириши, назарий материал муҳокамасида ва таълимнинг интерактив услубларида қатнашишнинг фаоллик даражаси, шунингдек, амалий билим ва кўникмаларни ўзлаштириш даражаси (яъни назарий, аналитик ва амалий ёндошувлар) ҳисобга олинади.

Ҳар бир машғулотда барча талабалар баҳоланиши шарт. Жорий назоратда талабалар билими таълим моделига асосланган холда қуйидаги босқичларда амалга оширилади: назарий ва амалий қисм (50:50).

Жорий назорат учун ажратилган 5,0 кредит семестрлар бўйича қуйидагича тақсимланади:

Кредит хажми: 5,0 кредит

3-семестр – 2,0 кредит

Жорий назорат – 2,0 кредит

Синов – 0 кредит (ўтилиши мажбурий)

9-семестр – 2,0 кредит

Жорий назорат – 2,0 кредит

Оралиқ назорат – 0 кредит (ўтилиши мажбурий)

10-семестр – 1,0 кредит

Жорий назорат – 1,0 кредит

Синов – 0 кредит (ўтилиши мажбурий)

Талаба 3 семестрда белгиланган кредитларни тўплагандан кейин семестр якунида синовли вазифани топширади ва ўтиш (саралаш) балидан ўтсагина кейинги семестрга ўтади. Талаба семестрлардада белгиланган кредитларни тўплагандан кейин семестр якунида синовга киритилади.

Модул бўйича талаба рейтинги қуйидагича аниқланади:

Балл	ECTS баҳо	ECTS нинг таърифи		Баҳо	Таърифи
86-100	A	«аъло» – аъло натижа, минимал ҳатоликлар билан	модул дастурининг барча бўлимлари бўйича тизимли, тўла ва чуқур билимга эга бўлиши, зарур далиллар билан асослай олиши; терминологиядан (шу жумладан, илмий, хорижий тилда ҳам) аниқ, ўз ўрнида фойдаланиши, саволларга жавобни мантиқан тўғри, стилистик саводли равишда ифодалаши; муаммоли саволларни аниқлаши, ўз қарашларини илмий-амалий тилда асослаб бера олиши; модулнинг таянч тушунчаларини билиши ва уни қисқа вақт ичида илмий ва амалий масалаларни ечишда самарали қўллай олиши; ностандарт вазиятларда муаммоларни мустақил ва ижодий ҳал қила олиш қобилиятини кўрсата олиши; амалий кўникмаларни мустақил равишда тўлиқ бажара олиши (сифати ва белгиланган сони жиҳатдан) ва компетенцияларни тўлиқ эгаллаши; амалий масалаларни қисқа, асосланган ва рационал равишда ҳал этиши; модул дастурида тавсия этилган асосий ва қўшимча адабиётларни тўлиқ ва чуқур ўзлаштириши; модул бўйича назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англаш, уларга танқидий баҳо бериш ва бошқа модуллар илмий ютуқларини қўллай олиши;	5	аъло

			назарий ва амалий машғулотларда бутун семестр мобайнида ижодий ва мустақил қатнашиши, гуруҳли муҳокамаларда фаол бўлиши, вазифаларни бажаришда юқори маданият даражасига эга бўлиши лозим;		
81-85	B	«жуда яхши» – ўртадан юқори натижа, айрим ҳатоликлар билан	модул дастурининг барча бўлимлари бўйича тизимли, тўла ва чуқур билимга эга бўлиши, зарур далиллар билан асослай олиши; терминологиядан (шу жумладан, илмий, хорижий тилда ҳам) аниқ, ўз ўрнида фойдаланиши, саволларга жавобни мантиқан тўғри, стилистик саводли равишда ифодалаши; ўз фикрини исботлашда ёки бошқа назарий материални баён қилишда юзага келган ноаниқликларни мустақил бартараф эта олиши; модулнинг таянч тушунчаларини билиши, қисқа вақт ичида илмий ва касбий вазифаларни қўйиш ҳамда ҳал қилишда ундан унумли фойдаланиши; стандарт вазиятларда муаммоларни ўқув дастури доирасида мустақил ҳал қила олиши; амалий кўникмаларни мустақил равишда тўлиқ бажара олиши (сифати ва белгиланган сони жиҳатдан) ва компетенцияларни тўлиқ эгаллаши; амалий машғулотларда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни яхши билишини намойиш қилиши, ушбу билимларни янги вазиятларда тўғри (лекин доим ҳам рационал эмас) қўллай олиши, бажарилган иш натижаларини етарли даражада расмийлаштира олмаганлиги; модул дастурида тавсия қилинган асосий адабиётларни ўзлаштириши; ўрганилаётган модул бўйича назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англай олиши ва уларга танқидий баҳо бериши; назарий ва амалий машғулотларда	4	яхши

			бутун семестр мобайнида ижодий ва мустақил қатнашиши, гуруҳли муҳокамаларда фаол бўлиши, вазифаларни бажаришда жуда яхши маданият даражасига эга бўлиши лозим;		
71-80	C	«яхши» – ўртача натижа, сезиларли ҳатоликлар билан	модул дастурининг барча бўлимлари бўйича тизимли, тўла ва чуқур билимга эга бўлиши, зарур далиллар билан асослай олиши, аммо бир оз камчиликлар билан; терминологиядан (шу жумладан, илмий, хорижий тилда ҳам) аниқ, ўз ўрнида фойдаланиши, саволларга жавобни мантиқан тўғри, стилистик саводли равишда ифодалаши; ўз фикрини исботлашда ёки бошқа назарий материални баён қилишда юзага келган ноаниқликларни мустақил бартараф эта олиши; модулнинг таянч тушунчаларини билиши, қисқа вақт ичида илмий ва касбий вазифаларни қўйиш ҳамда ҳал қилишда ундан унумли фойдаланиши; стандарт вазиятларда муаммоларни ўқув дастури доирасида мустақил ҳал қила олиши; амалий кўникмаларни мустақил равишда бажара олиши (сифати ва белгиланган сони жиҳатдан) ва компетенцияларни эгаллаши, аммо бир оз камчиликлар билан; амалий машғулотларда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни яхши билишини намойиш қилиши, ушбу билимларни янги вазиятларда тўғри (лекин доим ҳам рационал эмас) қўллай олиши, бажарилган иш натижаларини етарли даражада расмийлаштира олмаганлиги; модул дастурида тавсия қилинган асосий адабиётларни ўзлаштириши; ўрганилаётган модул бўйича назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англай олиши ва уларга танқидий баҳо бериши;		

			назарий ва амалий машғулотларда бутун семестр мобайнида ижодий ва мустақил қатнашиши, гуруҳли муҳокамаларда фаол бўлиши, вазифаларни бажаришда яхши даражага эга бўлиши лозим;		
60-70	D	«қониқарли» – суст натижа, қўпол камчиликлар билан	давлат таълим стандартлари (талаблари) доирасида етарли билим ҳажмига эга бўлиши; терминологияни ишлатиши, саволларга жавобларни тўғри баён қилиши, лекин бунда айрим хатоларга йўл қўйиши; жавоб беришга ёки айрим махсус кўникмаларни намойиш қилишда қийналганда, модул бўйича асосий тушунчага эга эканлигини намойиш этиши; амалий кўникмаларни (сифати ва белгиланган сони жиҳатдан) мустақил аммо ҳатоликлар билан тўлиқ бажара олиши; компетенцияларни мустақил, аммо ҳатоликлар билан эгаллаши; модулининг умумий тушунчалари бўйича қисман билимга эга бўлиши ва уни стандарт (намунавий) вазиятларни ҳал этишда қўллай олиши; педагог ходим ёрдами билан стандарт вазиятларни ҳал эта олиши; ўқилаётган модул бўйича асосий назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англаши, уларга баҳо бера олиши; назарий ва амалий машғулотларда педагог ходим раҳбарлигида қатнашиши, вазифаларни бажаришда етарли маданият даражасига эга бўлиши лозим;	3	Қони қарли
55-59	E	«ўрта» – минимал натижага тенг	давлат таълим стандартлари (талаблари) доирасида қониқарли билим ҳажмига эга бўлиши; терминологияни ишлатиши, саволларга жавобларни тўғри баён		

			қилиши, лекин бунда айрим қўпол хатоларга йўл қўйиши; жавоб беришга ёки айрим махсус кўникмаларни намойиш қилишда қийналганда ва ҳатоларга йўл қўйганда, модул бўйича асосий тушунчага эга эканлигини намойиш этиши; амалий кўникмаларни (сифати ва белгиланган сони жиҳатдан) мустақил эмас ва ҳатоликлар билан тўлиқ бажара олиши; компетенцияларни мустақил эмас ва ҳатоликлар билан эгаллаши; модулининг умумий тушунчалари бўйича қисман билимга эга бўлиши ва уни стандарт (намунавий) вазиятларни ҳал этишда қўллай олиши; педагог ходим ёрдами билан стандарт вазиятларни ҳал эта олиши; ўқилаётган модул бўйича асосий назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англаши, уларга баҳо бера олиши; назарий ва амалий машғулотларда педагог ходим раҳбарлигида қатнашиши, вазифаларни бажаришда етарли маданият даражасига эга бўлиши лозим;		
31-54	FX	«қониқарсиз» – минимал даражадаги билимларни олиш учун қўшимча мустақил ўзлаштириши зарур	давлат таълим стандартлари (талаблари) доирасида фақат айрим фрагментар билимларга эга бўлса; илмий терминларни ишлата олмаса ёки жавоб беришда жиддий мантиқий хатоларга йўл қўйса; назарий ва амалий машғулотларда пассив қатнашиб, вазифалар бажариш маданиятининг паст даражасига эга бўлса; амалий кўникмаларга ва компетенцияларга эга бўлмаса, ўз хатоларини ҳатто педагог ходим тавсиялари ёрдамида ҳам тўғрилай олмаса.	2	Қони қарсиз
0-30	F	«мутлоқ	давлат таълим стандартлари		

		қониқарсиз» – тўлиқ қайта ўзлаштириш и лозим	(талаблари) доирасида фақат айрим фрагментар билимларга эга бўлса; терминларни ишлата олмаса ёки жавоб беришда жиддий ва қўпол мантиқий хатоларга йўл қўйса ёки умуман жавоб бермаса; назарий ва амалий машғулотларда пассив қатнашиб, вазифалар бажариш маданиятининг паст даражасига эга бўлса ёки умуман бажармаса; амалий кўникмаларга ва компетенцияларга эга бўлмаса, ўз хатоларини ҳатто педагог ходим тавсиялари ёрдамида ҳам тўғрилай олмаса.		

ОРАЛИҚ НАЗОРАТ (ОН)

ОНда талаба томонидан модулнинг бир неча мавзуларни ўз ичига олган бўлими ёки қисми бўйича билим ва амалий кўникмаларни ўзлаштириш даражаси баҳоланади.

Модул бўйича ОН семестрда бир марта ўтказилади. ОНга ЖН бўйича тегишли кредитларни тўплаган талабалар киритилади. ОН кафедра мажлисининг қарори билан оғзаки, ёзма ёки тест (OSKE) шаклларида ўтказилади. ОНда саралаш бали (55балл) йиға олмаган талаба Синов (ЯН)га қўйилмайди.

Оралиқ назоратни ўтказиш жараёни кафедра мудири томонидан тузилган комиссия иштирокида даврий равишда ўрганиб борилади ва уни ўтказиш тартиблари бузилган ҳолларда, оралиқ назорат натижалари бекор қилинади ва оралиқ назорат қайта ўтказилади.

СИНОВ

ЖНга ажратилган кредитларни тўлиқ тўплаган талаба Синовга киритилади. Синовда талабанинг билим, кўникма ва малакалари модулнинг умумий мазмуни доирасида баҳоланади. Синов модул бўйича ўқув машғулотлари тугаганидан сўнг кафедрада ёзма, оғзаки, тест ёки OSCE шаклларида ўтказилади. Синовда 55 саралаш баллини йиға олмаган талаба Синовдан ўтмаган ва модулни ўзлаштирмаган деб ҳисобланади, ЖНда тўлиқ кредитни йиғган бўлса ҳам).

Таълим муассасаси ректорининг буйруғи билан ички назорат ва мониторинг бўлими раҳбарлигида тузилган комиссия иштирокида Синовни

ўтказиш жараёни даврий равишда ўрганиб борилади ва уни ўтказиш тартиблари бузилган ҳолларда Синов натижалари бекор қилинади ва Синов қайта ўтказилади.

Касаллиги сабабли Синовдан ўтолмаган талабаларга факультет декани фармойиши асосида, ўқишни бошлаганидан сўнг икки ҳафта муддатда топширишга рухсат берилади.

Семестр якунида Синовдан ўтолмаган талаба академик қарздор ҳисобланади.

Академик қарздор талабаларга семестр тугаганидан кейин қайта ўзлаштириш учун бир ой муддат берилади. Шу муддат давомида модулни ўзлаштира олмаган талаба факультет декани тавсиясига кўра белгиланган тартибда ректорнинг буйруғи билан талабалар сафидан четлаштирилади.

Талаба назорат натижаларидан норози бўлса, модул бўйича назорат тури натижалари эълон қилинган вақтдан бошлаб бир кун мобайнида факультет деканига ариза билан мурожаат этиши мумкин. Бундай ҳолда факультет деканининг тақдимномасига кўра ректор буйруғи билан 3 (уч) аъзодан кам бўлмаган таркибда апелляция комиссияси ташкил этилади.

Апелляция комиссияси талабаларнинг аризаларини кўриб чиқиб, шу куннинг ўзида хулосасини билдиради.

Баҳолашнинг ўрнатилган талаблар асосида белгиланган муддатларда ўтказилиши ҳамда расмийлаштирилиши факультет декани, кафедра мудири, ўқув бўлими ҳамда ички назорат ва мониторинг бўлими томонидан назорат қилинади.

5.Асосий ва қўшимча ўқув адабиётлар ҳамда ахборот манбалари

5.1Асосий адабиётлар:

1.Б.Маматкулов. Жамоат саломатлиги ва соғлиқни сақлашни бошқариш, “ILM ZIYO” Тошкент. 2020 й.

2.Б.Маматқулов. Общественное здоровье и управление хдравоохранением. 2-изд. Учебник. 2020 г.

3.Б.Маматкулов. Тиббиёт статистикаси (биостатистикаси) асослари. Ўқув қўлланма. Тошкент. 2005 й.

5.2.Қўшимча адабиётлар:

1.Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қаътий тартиб интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қоидаси бўлиши керак. 2017 й. Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлигининг “Ozbekiston” нашриёт матбаа ижодий уйи.

2.Мирзиёев Ш.М. Буюк келажагимизнинг мард ва олийжаноб халқимиз билан бирга қурамиз. 2017 йил Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлигининг “Ozbekiston” нашриёт матбаа ижодий уйи.
3.Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзўбекистон давлатининг биргаликда барпо этамиз 2016 йил.Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлигининг “Ozbekiston” нашриёт матбаа ижодий уйи.
4. Ўзбекистон Республикаси Призеденти фармонлари , вазирлар маҳкамаси қарорлари, ССВ буйруқлари.

5.3.Интернет сайтлари:

1.OJNI – Online Journal of Nursing Informatiks.
2.Journal of Nursing Research
3.www. Pub.med, Medline
4.www.tma.uz
5.www.gov.uz
6.www.minzdrav.uz
7.www.ziyonet.uz
8.http:// zdrav.ru
9.http://www.medvestnik.ru
10.www.who.int
11.http: //catalog.fmb.ru/Uzbekistan.shtml
12.http:// www.ozz.medexplorer.ru/vte.php

ЖАМОАТ САЛОМАТЛИГИ МОДУЛИДАН СИЛЛАБУС

Жамоат саломатлиги модулидан силлабус			
Модулнинг тўлиқ номи	**Жамоат саломатлиги**		
Модул коди: 2.30	Кредит ҳажми: 5,0 Шундан: *3-семестр – 2,0 кредит* Жорий назорат – 2,0 кредит Синов – 0 кредит (ўтилиши мажбурий) *9-семестр – 2,0 кредит* Жорий назорат – 2,0 кредит Оралиқ назорат – 0 кредит (ўтилиши мажбурий) *10-семестр – 1,0 кредит*	Модул ўтилиш даври: 3, 9-10 семестр	ECTS value:

	Жорий назорат – 1,0 кредит Синов – 0 кредит (ўтилиши мажбурий)		
Таълим йўналиши	5510300 – “Тиббий профилактика иши”	2, 5 босқич бакалаврлари	
Модулнинг давомийлиги	2-курс -18 хафта 5-курс -12 кун		
Ўқув соатлари хажми:	Жами соат:	180	
	Шунингдек:		
	Маъруза	12	
	амалий машғулот	96	
	мустақил таълим	72	
Ўқув модулининг статуси	Умум касбий модуллар блоки		
ОТМ номи, манзили	Тошкент тиббиёт академияси, Тошкент ш., Фаробий-2		
Кафедра номи	Жамоат саломатлиги соғлиқни сақлашни ташкил этиш ва бошқариш кафедраси		
Мазкур курснинг ўқитувчилари ҳақида маълумот	Маърузачиларнинг Ф.И.Ш. Амалий машғулот ўтказувчиларнинг Ф.И.Ш.	E-mail: E-mail:	
Машғулот вақти ва жойи			
Модулнинг мазмуни	Жамоат саломатлиги ва соғлиқни сақлашни ташкил этиш модули талабага асосий тиббий-статистикани характеристикасини, ўтказилаётган тадқиқот босқичларининг самарадорлигини ва илмий-амалий муаммолар, аҳолига тиббий хизматни ташкил этиш, жамиятга , ташқи муҳитга бўлган муносабатни тартибга солувчи этик ва ҳуқуқий меёрларни, аҳоли саломатлиги муассасалар фаолиятини асосий кўрсаткичларини ҳисоблаш ва таҳлил қилишни, меҳнат қобилиятини экспертиза қилиш, соғлиқн сақлаш ва тиббий ёрдам сифатини назорат қилишни, аҳолини гигиеник тарбиялаш ва соғлом турмуш тарзини тарғибот қилиш билан ишлашни ўргатади ва олган билимларини амалиётда ишлата билиш имконини беради.		
Пререквизитлар	Биология, физика, анатомия.		
Постреквизитлар	Барча клиник модуллари учун назарий ва амалий замин бўлиб хизмат қилади.		
Модулнинг мақсади	Жамоат саломатлиги ва соғлиқни сақлашни ташкил этиш модули талабаларга профилактика ва давоалш профилактик муассасалари ишини таҳлил қилишни, хавф омилларни аниклаш ва уларга қарши чора тадбирлар ишлаб чиқишни ва бартараф қилиш усулларини, олинган натижаларни таҳлил қилишни, даволаш профилактика муассасалари иш фаолияти самарадорлигини оширишни таъминлашга қаратилган чора-тадбирлар ўтказиш борасида назарий билим ва амалий кўникмаларга эга мутахассислар тайёрлашни		

	таъминлашдан иборат.
Модулнинг вазифалари	- талабаларга назарий билимларни тушунтириш; - жамоат саломатлиги модулини таҳлил қилиш усуллари билан таништириш; - аҳоли саломатлигини баҳоловчи кўрсаткичларни ўрганиш ва уларни таҳлил қилиш; - мониторинг каби ишларини тўғри ташкил этишни ўргатиш.
Модул бўйича талабалар билими, кўникма ва малакаларига қўйиладиган талаблар	**Талаба тасаввурга эга бўлиши керак:** – тиббий статистика бўлимлари ва унинг вазифалари; – аҳоли саломатлигини белгиловчи кўрсаткичларни; – жамият саломатлигини шакллантирувчи асосий қонуниятларни; – соғлом турмуш тарзини шакллантириш усулларини; – шифокорларни аҳоли саломатлигини сақлашдаги ўрнини. **Талаба билиши шарт:** – аҳоли саломатлигига таъсир этувчи омилларни аниқлаш; – кўрсаткичларни ҳисоблаш ва таҳлил қилиш; – касалликларни тарқалишида ва олдини олишида тадқиқотни ёзма таҳлилий ва эксприментал усулларини қўллаш; – статистик мажмуа ва кузатув бирликларини тўғри танлаш; – тиббий ахборот ресурсларидан тегишли ахборотларни қидириш; – статистик усулларни қўллаш. **Талаба бажара олади:** – кўрстаткичларни ҳисоблаш; – тадқиқот усулларидан тўғри фойдаланиб маълумот йиғишни; – маълумот йиғиш учун анкета тузишни; – бирламчи тиббий ҳужжатларни тўғри танлаш ва расмийлаштиришни; – тадқиқот самарадорлигини ва олинган натижаларни тахлил қилиш; – аҳолини гигиеник тарбиялашни; – Касаллик варақаларини тўғри расмийлаштиришни.
Таълим бериш усуллари	Маърузалар ва амалий машғулотлар
Таъминот	мультимедияли ва ўқитувчи компьютер дастурлардан, ўқитиш методикасидаги янги технологиялардан, мавзулар бўйича назарий билимларни сўрашдан фойдаланилади; мустақил иши, индивидуал ва гуруҳли презентациялар, уйга берилган вазифаларни тайёрлаш, рефератлар ёзиш, тестлар, вазиятли масалалар ва бошқалар.

Ўқитиш натижалари:

Модулни якунлаганда талаба билади:

3-семестр якунида:

1. Тиббиёт статистикаси тиббиётда нима учун қўлланилишини;

2. Даволаш профилактик муассасалари фаолиятини таҳлил қилишни;
3. Даволаш профилактик муассасаларида қўлланиладиган бирламчи тиббий ҳужжатларни ўргниши.

10-семестр якунида:

4. Муҳим ноэпидемик касалликларни келиб чиқишидаги омиллар ўрнини аниқлаш;
5. Аҳолиги санитария эпидемига қарши курш ишларни чуқур таҳлил қилиш;
6. Аҳолининг турли гуруҳлар ўртасида соғлом турмуш тарзини шакллантириш.

Модулни якунлаганда талаба бажара олади:

1. Кўрсаткичларни ҳисоблашни;
2. Тадқиқот усулларидан тўғри фойдаланиб маълумот йиғишни;
3. Олинган натижаларни кўрсаткичлар орқали таҳлил қилиш;
4. Бирламчи тиббий ҳужжатларни тўғри танлаш ва расмийлаштириш.